

Sygn. akt: III U 703/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Załęska-Bartkowiak
Protokolant:	sekretarz sądowy Emilia Kowalczyk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 października 2014 r. w O.

sprawy z odwołania R. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania R. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 23.06.2014r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje R. J. prawo do emerytury począwszy od dnia 01.06.2014r.;
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23.06.2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił R. J. prawa do emerytury.

R. J. wniósł odwołanie od tej decyzji. Podniósł, że pracował w szczególnych warunkach przez wymagany okres.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że R. J. nie spełnia warunków do przyznania wcześniejszej emerytury, o których mowa w art.184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż pomimo osiągnięcia wymaganego wieku emerytalnego 60 lat i legitymowania się ponad 25-letnim ogólnym stażem pracy, nie posiada wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 12.06.2014r. R. J. złożył w Oddziale ZUS wniosek o wcześniejszą emeryturę z tytułu pracy w warunkach szczególnych. ZUS uznał, że R. J. osiągnął wymagany wiek emerytalny 60 lat, na dzień 01.01.1999r. legitymuje się on łącznym stażem pracy w wymiarze 29 lat i 23 dni, lecz nie przepracował 15 lat w szczególnych warunkach.

R. J. urodził się dnia (...) Zatem podstawą ubiegania się przez niego o prawo do emerytury jest **art. 184** ustawy **o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń (tekst jedn. Dz.U. z 2013r., poz.1440 ze zm.)** w zw. z **§4** rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. **w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze** (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Zgodnie z tymi przepisami prawo do emerytury przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po 31.12.1948r., jeżeli:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego lub złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa,
- w dniu 01.01.1999r. udowodnił 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W przedmiotowej sprawie spór sprowadzał się do rozstrzygnięcia, czy odwołujący zgromadził 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a w szczególności, czy pracował w szczególnych warunkach:

- od dnia 01.09.1976r. do dnia 31.05.1984r. w Wojewódzkim Związku Kółek i Organizacji Rolniczych w O. - Wojewódzkim Zakładzie Usług (...) w M. M.;
- od dnia 01.06.1984r. do dnia 31.12.1998r. w Miejskim Przedsiębiorstwie Usług (...) w M. M..

Na okoliczność pracy w Wojewódzkim Związku Kółek i Organizacji Rolniczych w O.- Wojewódzkim Zakładzie Usług (...) w M.M.. R. J. złożył do ZUS świadectwo pracy z dnia 31.05.1984r. (akta kapitału początkowego). Wynika z niego, że odwołujący był tam zatrudniony od dnia 01.09.1976r. do dnia 31.05.1984r. Na początku był zatrudniony jako ślusarz, następnie od dnia 03.01.1978r. – jako ślusarz-mechanik, od dnia 02.11.1978r. – jako operator spychacza (...), od 01.09.1981r. był operatorem sprzętu ciężkiego, a od dnia 01.11.1982r. pracował jako kierowca-operator.

Z zeznań świadków A. N.(k.21-22) i J. Ż.(k.22) oraz z zeznań odwołującego złożonych w charakterze strony (k.22) wynika, że R. J. na początku pracował jako mechanik, a potem pracował u w/w pracodawcy jako operator spychacza (...). Był to ciężki sprzęt budowlano-drogowy, gąsienicowy. Na tym spychaczu jeździł do końca swego zatrudnienia. Ich pracodawca prowadził wówczas wiele budów i taki sprzęt był niezbędny przy nich.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i odwołującego, gdyż znajdują one potwierdzenie w zapisach w świadectwie pracy. Sąd miał na uwadze, że świadectwo pracy zostało wydane bezpośrednio po zakończeniu tego stosunku pracy, zatem niewątpliwie pracodawca miał dokumentację, w oparciu o którą wypisał w świadectwie, jakie stanowiska zajmował odwołujący i w jakich okresach. Sąd uznał jednocześnie, że określenie stanowiska pracy odwołującego jako: operatora spychacza (...), operatora sprzętu ciężkiego i kierowcy-operatora dotyczą pracy na spychaczu (...). Jak wynika z zeznań świadków – zmieniała się jedynie nazwa stanowiska odwołującego, a w rzeczywistości cały czas świadczył on pracę jako operator tego samego spychacza.

Wobec powyższego Sąd uznał, że zachodzą podstawy do zaliczenia odwołującemu do pracy w szczególnych warunkach okresu od dnia 02.11.1978r. do dnia 31.05.1984r. W tym bowiem okresie R. J. pracował jako operator spychacza (...). Jest to stanowisko wyszczególnione w wykazie A dziale V poz.3 w/w rozporządzenia tj. maszynista ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych. Okres ten wynosi **5 lat, 6 miesięcy i 29 dni**.

Na okoliczność pracy odwołującego w Miejskim Przedsiębiorstwie Usług (...) sp. z o.o. w M. M.. R. J. złożył świadectwo pracy z dnia 31.03.2008r. (k.5 akt świad.przedemerytalnego). Wynika z niego, że pracował tam od 01.06.1984r. do dnia 31.03.2008r. jako robotnik i kierowca.

Z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych z okresu tego zatrudnienia wynikają natomiast bardziej szczegółowe informacje. Z umowy o pracę zawartej dnia 01.06.1984r. wynika, że pracodawca, który wówczas nosił nazwę Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) w M. M., zatrudnił R. J. na stanowisku operatora koparko-spycharki (k.4 a.o.). We wszystkich kolejnych dokumentach znajdujących się w aktach osobowych odwołujący określany jest jako operator koparko-spycharki. Następnie w wyniku reorganizacji przedsiębiorstwa – wypowiedziano odwołującemu dotychczasowe warunki pracy i płacy i następnie zawarto z nim nową umowę o pracę. Pracodawcą było wówczas Przedsiębiorstwo (...) w M. M.. Odwołujący od dnia 04.01.1988r. został zatrudniony jako maszynista koparko-spycharki (k.9 a.o.). W dalszych dokumentach R. J. jest określany jako maszynista koparko-spycharki. Natomiast z angażu z dnia 25.06.1991r. (k.29 a.o.) wynika, że od dnia 01.06.1991r. odwołującemu powierzono obowiązki maszynisty spycharki oraz dozorczy i takie stanowisko zajmował do dnia 31.12.1998r.

Z zeznań świadka A. N.(k.21-22) oraz z zeznań odwołującego złożonych w charakterze strony (k.22) wynikało natomiast, że R. J.początkowo pracował w tym zakładzie jako operator spychacza (...) oraz na koparce. Gdy przedsiębiorstwo zostało przejęte przez (...)zaczęto w M.M.. tworzyć wysypisko śmieci. Wówczas odwołujący spycharką (...) niwelował teren pod to wysypisko. Gdy wysypisko powstało – to odwołujący pracował na terenie tego wysypiska. Do jego obowiązków należało rozpychanie śmieci spycharką (...). Dodatkowo został również dozorcą tego wysypiska. W ramach obowiązków związanych z tym stanowiskiem pracy – wystawiał dokumenty dla osób, które przywoziły śmieci oraz wskazywał im na wysypisku miejsce do zsypania śmieci. Jego stanowisko pracy było zatem na wysypisku. Było tam pomieszczenie, w którym pracował, gdy nie spychał śmieci spycharką. Na wysypisku pracował codziennie w pełnym wymiarze czasu pracy, w godzinach od 7.00 do 15.00. Z zeznań odwołującego wynika, że przeważającą część dnia pracy spędzał przy spychaniu śmieci.

Sąd dał wiarę zeznaniom odwołującego. Zeznanie to znajduje bowiem potwierdzenie w dokumentach znajdujących się w aktach osobowych. Sąd uznał to zeznanie za szczere.

W konsekwencji Sąd uznał, że zachodzą podstawy do zaliczenia odwołującemu jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresu od dnia 01.06.1984r. do dnia 31.12.1998r. Od dnia 01.06.1984r. do dnia 31.05.1991r. odwołujący pracował jedynie jako operator spycharki (...) oraz koparki. Był to ciężki sprzęt budowlano-drogowy. Zatem stanowisko to wyszczególnione jest w wykazie A dziale V poz.3 w/w rozporządzenia. Od dnia 01.06.1991r. do dnia 31.12.1998r. odwołujący oprócz tego, że był operatorem spycharki (...), był także dozorcą na wysypisku śmieci. Sąd uznał, że także ten okres należy zaliczyć do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Praca ta wyszczególniona jest w wykazie A, dziale IX, poz.3 w/w rozporządzenia – jako praca na wysypiskach. Natomiast w Zarządzeniu nr 9 Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 01.07.1983r. w sprawie stanowisk pracy w zakładach pracy resortu administracji, gospodarki terenowej i ochrony środowiska, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej – stanowisko to wyszczególnione jest w wykazie A, dziale IX, poz.3 pkt 1 (maszynista spycharek) i pkt 3 (robotnik wysypiska).

Wobec powyższego okres pracy w szczególnych warunkach odwołującego w tym zakładzie pracy wynosi **14 lat i 7 miesięcy.**

W niniejszym postępowaniu odwołujący wykazał zatem pracę w szczególnych warunkach w łącznym rozmiarze **20 lat, 1 miesiąc i 29 dni.**

Do okresu pracy w szczególnych warunkach Sąd zaliczył odwołującemu także okresy, za które R. J. otrzymał po dniu 14.11.1991r. wynagrodzenie za czas choroby, a które przypadają w okresie wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Sąd kierował się w tym zakresie wykładnią art.184 w/w ustawy dokonaną przez Sąd Najwyższy w

wyroku z dnia 23.04.2010r., zgodnie z którą wykazanie w dniu 1 stycznia 1999r. określonego w art.184 w/w ustawy okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego, według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 obowiązujących po dniu 1 lipca 2004r. (II UK 313/09). Taka interpretacja wynika z faktu, że ustawodawca w art.184 w/w ustawy utrwalił sytuację osób, które w dniu wejścia w życie ustawy wypełniły warunki stażu szczególnego i ogólnego i zadeklarował ich przyszłe prawo do emerytury w wieku wcześniejszym. Przez wydanie tego przepisu nastąpił stan związania, tj. zobowiązania się przez Państwo do powstrzymania się od jakiegokolwiek ingerencji w istniejące prawo tymczasowe. Wobec tego przewidziana w ustawie ekspektatywa prawa do emerytury nie mogła wygasnąć na skutek nowej regulacji ustalania stażu zatrudnienia. Gwarancji przyszłego prawa do emerytury złożonej wobec osób, o których mowa w art.184 ustawy, ustawodawca nie mógł już naruszyć przez ustalenie innego sposobu wyliczenia ich stażu ubezpieczenia. Stąd ocena, że wykazanie w dniu 1 stycznia 1999r. określonego w art.184 ustawy okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego, według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 obowiązujących po dniu 1 lipca 2004r.

Z tych względów Sąd uznał, że R. J. spełnił wszystkie przesłanki do uzyskania prawa do emerytury w oparciu o art.184 powoływanej na wstępie ustawy i w oparciu o art.129 ust.1 w/w ustawy przyznał mu prawo do emerytury począwszy od dnia 01.06.2014r., tj. od miesiąca, w którym odwołujący złożył wniosek.

Z tych względów Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję na mocy **art.477¹⁴§2 kpc.**

Stosownie do treści art.118 ust.1 a w/w ustawy – Sąd, orzekając o prawie do emerytury, ma obowiązek stwierdzenia, czy organ rentowy ponosi lub nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji i przyznanie tego prawa na etapie postępowania administracyjnego. Sąd uznał, że w przedmiotowej sprawie ZUS nie ponosi takiej odpowiedzialności. Organ rentowy ocenia prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach na podstawie treści świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach. W niniejszej sprawie odwołujący nie złożył takiego świadectwa. Dopiero postępowanie dowodowe przeprowadzone przed Sądem wykazało, że w spornych okresach odwołujący pracował w szczególnych warunkach.

Wobec powyższego w tym zakresie Sąd orzekł na mocy **art.118 ust.1 a** w/w ustawy.